

Cleopatra / Saara El-Arifi ; trad. din lb. engleză și note:
Simona Berlovan. - București : Bookzone, 2026

ISBN 978-630-305-650-0

I. Berlovan, Simona (trad. ; note)

82

Redactor: **Ana-Maria Nicolae**
Grafician copertă: **Teodora Savu**
Tehnoredactor: **Anca Marisac**

CLEOPATRA

Copyright © 2026 Saara El-Arifi
Internal illustrations © 2026 Sophie Dunster
First published by HarperCollinsPublishers 2026
Jacket design by Sarah Foster/HarperCollinsPublishers Ltd 2026
All rights reserved.

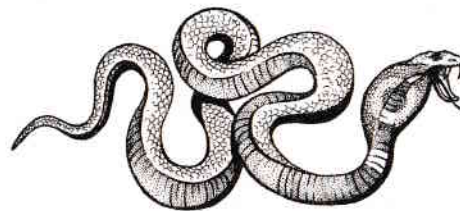
© **Bookzone** 2026, pentru prezenta ediție
Toate drepturile rezervate pentru limba română.
Nicio parte a acestei lucrări nu poate fi stocată
sau reprodusă fără acordul editurii.

Editura Bookzone

Șoseaua Berceni nr. 104, sector 4, București
Comenzi și informații:
Telefon: 031-433.50.68
E-mail: office@bookzone.ro
www.bookzone.ro

CLEOPATRA

SAARA EL-ARIFI

*Traducere din limba engleză și note de
Simona Berlovan*

Bookzone
BUCUREȘTI, 2026

CAPITOLUL UNU

51 î.e.n.

Am mușcat din pulpa unei smochine cu pielița încălzită de fierbințeala soarelui. Charmion mă privea printre pleoapele întredeschise cum mestec. Vântul îi boțea rochia de in și îi dădea gulerul laoparte, dezvăluindu-i luciul pielii atinse de soare.

A fost însoțitoarea și slujnica mea de când mă știu. Mama ei mi-a fost doică. Astfel am fost dintotdeauna legate prin laptele care ne-a întărit, în fragedă pruncie, trupul. Ajunse la optsprezece ani, ochii noștri încă scânteiau de posibilități, însă obrații ni se subțiaseră, pierzând rotunjimea din copilărie.

Cu toate că și în anii precedenți s-au întâmplat lucruri remarcabile, povestea mea pentru voi începe aici. În ziua în care am devenit faraoană.

Între mine și ea nu se auzea decât molfăitul semintelor de smochină. Apoi Charmion a vorbit, cu glas solemn.

— Nu te poți pune în calea inevitabilului.

Am așezat fructul pe jumătate mâncat pe pământ, între noi. Cu cealaltă mână am ridicat bețele de joc și le-am strâns în pumn.

— Nu cred că victoria ta este inevitabilă.

LBDRIS | We know

Vorbeam una cu cealaltă în arabă, una dintre cele nouă limbi în care am fost educate. Deși la curte foloseam și egipteană, și elina, araba o păstram pentru noi.

Totul a început atunci când un *hakawat*³ călător a trecut prin Alexandria venind dinspre mărețul oraș Gaza. Pe atunci eu aveam unsprezece ani și deja mă dădeam în vânt după povești.

L-am implorat pe tata să-l invite pe povestitor la palat. Vreme de trei zile, *hakawati* a fost cazat în templu, iar eu și Charmion ne-am petrecut cele trei nopți acolo. Poveștile lui ne-au umplut inima de atâta uimire, încât i-am cerut să rămână la curte.

— Nu vă aparțin, ca să mă puteți păstra ca pe un ornament sau cine știe ce zorzoană, a răspuns *hakawati*.

Gardienii postați la intrarea în templu s-au zbârlit auzind o asemenea îndrăzneală, însă eu nu le-am dat atenție.

— De ce nu? l-am întrebat cu o curiozitate nedisimulată.

Nu mai întâlnisem niciodată ceva sau pe cineva pe care să nu mă fi putut înstăpâni. Eram fiica lui Ptolemeu al XII-lea, sângele meu conținea scânteia divină.

Povestitorul mi-a zâmbit politicos, mult mai conștient decât mine de prezența gărzilor aflate în spatele lui.

— I-ai cere unui pește să nu mai înoate?

M-am gândit la vorbele lui. Adevărul era că da, așa fi făcut asta dacă așa fi vrut să-l mănânc, dar nu acesta era răspunsul pe care îl aștepta el.

— Nu.

— I-ai cere unui hipopotam să nu mai zâmbească?

— Niciodată.

— Atunci nu-i poți cere unui *hakawati* să nu mai călătorească. E în firea noastră. Dacă ne-am opri, am

³ *Hakawati* (arb.) – povestitor.

rămâne fără povești. Iar în absența lor, nu aş mai avea ce să spun.

Am simțit cum îmi tâșnesc lacrimile. Mi se părea deosebit de trist ca un povestitor să nu mai aibă ce spune.

Văzând cât sunt de abătută, *hakawati* a îngenunchat lângă mine.

— Fii fără grijă, mai există o cale să păstrezi o parte din mine aici. Spune mai departe poveștile mele, de cât mai multe ori cu putință.

Mi-a revenit zâmbetul. Da, puteam face asta.

În următorii ani, eu și Charmion am repetat poveștile lui *hakawati*, fiecare dintre ele transformându-se în ceva nou. De atunci araba a devenit limba noastră.

M-am uitat la Charmion. Sinceritatea întipărită pe chipul ei lăsase loc unei expresii ceva mai jucăușe.

— Uită-te la jaloane... poți deja să te dai bătută, a zis ea.

M-am ridicat în picioare, prefăcându-mă că trebuie să văd mai bine tabla de senet⁴. Mereu făceam pe isteța, jucând când un rol, când altul. Eram o manipuloare, ar spune gurile rele, doar că eu nu vedeam lucrurile așa.

Din momentul în care am scos primul scâncet, am fost învățată să fiu mai mult decât eram de fapt. Eu așa fi vrut să fiu un simplu bebeluș, doar că eram fiica unui faraon. Așa că servitorii mi-au șters pielea năclăită și m-au înfășat cu o pânză brodată pe margini cu fir de aur. Plânsetele mi-au fost domolite cu o bucată șlefuită de ambră, un înlocuitor modest al sânului matern.

Deși nu am amintiri din perioada aceea și nu îmi amintesc greutatea pietrei, uneori îmi imaginez cum îmi apasă limba. Îmi oprea cuvintele și îmi umfla obraji, în special atunci când alegeam să fiu îndărătnică.

— Să mă dau bătută?! Nici vorbă.

⁴ Senet – joc practicat în Egiptul antic.

Ne jucam pe balconul farului, locul în care îmi găseam liniștea și pacea interioară. Un loc suficient de apropiat de zeul Ra ca să-i simt privirea pe sprâncene și suficient de îndepărtat de îndatoririle mele de la palat. Chiar dacă cuptorul de deasupra noastră radia căldură, o preferam celei degajate de privirile care mă urmăreau peste tot. Uneori, atunci când vântul bătea spre răsărit, fumul ajungea la fereastra dormitorului meu, condimentându-mi somnul cu tăciuni și cenușă.

Jocul de senet zăcea pe jos, între noi. Charmion juca mai bine, dar eram prea mândră ca să recunosc. Mă încăpățânam totuși să încep fiecare joc sperând ca o zăludă că într-o bună zi o voi bate.

Am început să agit frustrată bețele de joc.

— Ah, pe mânia lui Amun!⁵ am blestemat în clipa în care o așchie mi-a intrat în palmă.

— Ești bine? m-a întrebat Charmion cu îngrijorare în glas, iar buza de sus îi lucea ușor din pricina transpirației.

Am profitat de ocazie ca să-ntind mâna spre ea, dar, în loc să-i arăt rana, am aruncat bețele de joc peste marginea balconului.

Privirile ni s-au intersectat. Am văzut-o cum ridică una dintre sprâncenele negre ca pana corbului.

— Să înțeleg că până la urmă îți recunoști înfrângerea?

— Niciodată, am răspuns zâmbitoare.

Charmion a râs, apoi am privit amândouă peste marginea balconului.

Alexandria se întindea în fața mea. Orașul nu avea nici frumusețea Romei, nici grandoarea Babilonului. Nu,

5 Amun - în Egiptul antic, pentru Ptolemei, dinastie care se încheie cu domnia Cleopatrei, era asociat cu Zeus. Inițial un zeu obscur al vântului, începând cu sec. XVI î.e.n. capătă o importanță națională, prin asimilarea cu zeul Ra, zeul Soarelui, fiind venerat de obicei ca Amun-Ra.

Alexandria nu era un oraș demn de admirație - ci mai mult decât atât. Alexandria trăia și respira asemenea unei jivine.

Marinarii se strigau prin port, cacofonia puzderiei de limbi rezonând prin oraș asemenea unei haite de lupi pornite la vânătoare, chelălăind și urlând. Cu toate că ne aflam departe de docuri, simțeam mirosul sălciiu al țițarilor gătiți la foc. Bărcile se legănav pe valuri de-a lungul țărmului, velele lor multicolore sclipind asemenea solzilor unui șarpe-de-mare.

Înspre miazăzi se afla Heptastadionul, promontoriul care lega insula farului de țărm. Dincolo de acesta se zăreau copertinele tarabelor întinse de-a lungul străzilor și, chiar dacă eu nu-i puteam zări, mi-i imaginam pe precupeți făcând tot felul de gesturi largi ca să-și atragă mușteriii.

Inima zvâcnindă a orașului nu putea fi separată de locuitorii lui - cu toții formau un tot. Asiatici, parți, greci, egipteni; oricare le-ar fi fost obârșia, mălul deltei Nilului le-a învățat tuturor sângele, a cufundat orașul într-o sălbăcie aparte, îmblânzită numai de faraonii care au domnit peste aceste ținuturi - familia mea.

În curând urmam eu.

Nu eram însă sigură că am dârzenia necesară ca să pot ține în frâu egiptenii.

Mereu mă îndoisesem de asta, dar mai ales după boala tatei. El nu mai avea mult până când urma să pășească în lumea cealaltă.

El devenea tot mai bolnav, iar eu mă zvârcoleam în brațele unor coșmaruri în care mă vedeam pe mine însămi. Asemenea fațetelor unei nestemate, fiecare îmi arăta versiuni diferite ale faraoanei care urma să devin. Una dintre ele era haină și mojică, alta, binevoitoare și plină de noblețe. Fiecare ecou al propriei ființe îmi era

străin și mă trezeam scăldată într-o sudoare rece și cu mintea bântuită de chipuri străine.

Nu eram pregătită să devin faraoană. Deși uneori mă întreb dacă aș fi fost vreodată cu adevărat pregătită. Nefiind hărăzită cu darul profeției, nu aș fi fost nicicând pregătită pentru anii ce aveau să urmeze. Nimeni nu ar fi putut să fie pregătit pentru viața pe care urma să o trăiesc. Măcar atâta lucru îmi datoram: să-mi iert neajunsurile tinereții.

Charmion s-a aplecat peste balcon, ridicând din sprâncene și habar n-având ce gânduri negre tocmai îmi treceau prin minte.

— Nu cred că putem vedea de aici ce ți-a picat, așa că presupunem că am câștigat.

Un vânticel ivit din senin mi-a smuls o șuviță de păr din coc. Charmion s-a grăbit să mi-l vâre înapoi sub diademă.

Și-a trecut ușor degetele peste semnul meu de la ceafă. Negru, de parcă ar fi fost făcut cu *kohl*⁶ – trei trepte întruchipând un tron, trasate de la baza părului și până la nivelul umerilor. Semnifica faptul că eram aleasa zeiței Isis.

M-am înfiorat, iar Charmion s-a îndepărtat.

— Păi dacă nu putem vedea bețele, nu putem ști. Așa că ar trebui să ne mulțumim cu o remiză, am tachinat-o eu.

Charmion a râs, dând capul pe spate până când părul ondulat i-a atins omoplații.

— Da, de fiecare dată când nu câștigi trebuie să fie remiză.

— Sunt din neamul Ptolemeilor. Nu ne-am născut să pierdem.

⁶ Kohl – pudră de culoare neagră folosită pentru machiaj.

Deși zâmbeam, cuvintele mele exprimau o ușoară amarăciune. Asemenea cojii de rodie, îndatoririle care mă așteptau afectau dulceața zilei.

Charmion a auzit prima zgomot de pași.

— Vine cineva.

— Cine mai știe că ne aflăm aici? am întrebat ușor iritată.

— Habar n-am. Dar, cum tatăl tău zace ținut în pat, de multă vreme îl bănuiesc pe Pothinus că stă cu ochii pe tine.

Auzind numele eunucului, am simțit cum îmi zvâcnesc buzele. Zăbovea în umbra tatălui meu asemenea crocodililor care zac printre trestiile de pe malul fluviului.

În ultimii zece ani fusese dascălul fratelui meu mai mic, dar, de când tata se îmbolnăvisese, nu păruse să-l mai intereseze la fel de mult educația elevului său. Începuse să-și vâre nasul în politică, dându-i tatei târcoale prin ungherele întunecate ale sălii tronului.

Mi-am strâns centura din aur pe care mi-o slăbisem ca să pot sta pe jos. Charmion a ținut nemulțumită din buze, sărindu-mi în ajutor.

A sucit zalele centurii până când aceasta mi-a acoperit coastele asemenea unei armuri. Am scuturat nisipul care se prinsese de poalele fustei și l-am așteptat pe intrus să-și facă apariția.

În timp ce eunucul se apropia, plesnetul sandalelor lui pe dalele de piatră devenea tot mai rar.

A pășit pe balcon, ferindu-și privirea, apoi a îngenucheat supus.

— Cleopatra, aleasa zeiței Isis, a doua fiică a lui Ptolemeu al XII-lea, a spus el cu răsuflarea tăiată după ce tocmai urcase aparent interminabilele trepte ale farului.

Am simțit cum numele zeiței îmi zgândăre în minte o rană deschisă.

LBDIS

We know

„Aleasă de Isis, dar încă nehrăzită cu puterea ei.”

Mi-am alungat din minte dezamăgirea cu care eram obișnuită și am răspuns laconic:

— Da?

— Sunteți chemată la palat, a spus mesagerul pleoștindu-și deodată umerii, de parcă viața lui ar fi încetat să mai aibă vreun sens.

Probabil așa și era.

„Moartea curtează numele Ptolemeu”, spusese mama cândva.

Aveam puțin peste opt ani când îmi adresase aceste cuvinte. Un bărbat se zbătea în chinurile morții la picioarele mele, sângele lui băltind printre degetelele mele de la picioare. Am început să le mișc, privind cum sângele se vâlurește în jurul lor. Îmi amintesc că mă gândeam cât de simplu e cuțitul cu care își tăiasе beregata – nu avea nici măcar un ornament din aur sau argint.

Gândurile mele erau cele ale unei fete de opt ani:

„Dacă va trebui vreodată să mă sinucid, voi folosi un tăiș făurit dintr-un metal mai scump decât cuprul.”

Cu toate că, așa cum știți, în cele din urmă a fost otravă.

— De ce s-a sinucis, mama? o întrebam în vreme ce gărzile îndepărtau cadavrul servitorului din sala tronului.

Mama stătea lângă mine cu poalele sutanei de preoteasă năclăite de sânge. M-a privit mahnită, precum privesc juncile binecuvântate de zeița Hathor.

— Nu-și puteai imagina o onoare mai mare decât aceea de a sluji fiica unui faraon. Nimic din ce ar fi putut realiza în viață nu ar fi putut eclipsa această dregătorie.

Bărbatul fusese primul servitor care își curmase viața după ce vorbise cu mine.

Iar peste câteva decenii Charmion avea să fie ultima.

M-am întors cu fața spre mesager, alungând gândurile despre mama mea și despre moarte.

— Ce s-a întâmplat de sunt, așa, zor-nevoie chemată la palat?

Eunucul a avut un moment de ezitare. Când în cele din urmă și-a găsit puterea să vorbească din nou, glasul lui a semănat cu un orăcăit:

— Tatăl tău. A părăsit viața aceasta, pășind în cea următoare.

Îcnetul precipitat al lui Charmion a sunat asemenea unui săsăit de șarpe. După aceea nu am mai auzit nimic.

Simțeam cum cenușa durerii îmi înțepă ochii. Fiecare răsuflare părea o izbândă, de parcă aș fi înghițit un fuior de fum.

„Tata a murit.”

Cu toate că mă așteptasem să primesc vestea, nimic nu te poate pregăti pentru pierderea momentelor pe care nu le vei mai trăi alături de persoana dispărută.

Mi-am ridicat privirea spre vârful farului, acolo unde o statuie a strămoșului meu decora turnul cilindric, chiar sub cuptor.

Ochii lipsiți de viață ai lui Ptolemeu I, întemeietorul dinastiei mele, păreau să mă privească. Porecla lui fusese Sōter – *salvatorul*. Între el și noi se interpuneau câteva secole și cu greu puteai găsi în trăsăturile lui macedonene vreo asemănare cu mine. Bărbia lui cioplită în alabastru stătea îndreptată către țarm, iar ochii lui păreau să privească spre imperiul pe care venise să-l cârmuiască.

— Sōter, întâmpină-l cu brațele deschise pe tatăl meu pe câmpia de stuf Aaru⁷, am șoptit eu.

⁷ Câmpia de stuf Aaru – țărâm din lumea morților care reproduce cu exactitate viața din lumea celor vii, de la clima și vegetația egipteană la prezența apei.

LBDIS

We know

Lacrimile care îmi șiroiau au preschimat imaginea lui Sôter în cea a tatălui meu. Sprâncenele i s-au prelungit, iar falca statuii a devenit mai delicată. Până și pântecele i-a devenit mai generos.

Tatăl meu fusese un om care își îngăduise din plin micile plăceri ale vieții. Appetitul lui pentru petreceri se număra printre multele lucruri care ne deosebeau. Dacă eu vedeam în frivolitățile statutului meu o povară, el vedea o bucurie.

— Ca să putem slăvi zeii, trebuie să trăim asemenea lor, fiica mea, obișnuia el să-mi spună. Aceasta le amintește oamenilor cine domnește asupra lor. Vei înțelege toate acestea când vei deveni faraoană.

Faraoană. Pe vremea aceea mi se părea ceva foarte îndepărtat. Acum cuvântul m-a făcut să simt cum inima îmi bate mai să-mi sară din piept.

Fața lui Sôter a tremurat din nou în privirea mea înlăcrimată. Alabastrul și-a schimbat forma până când a întruchipat una dintre fețele pe care le tot visam.

„Să fie vorba despre o premoniție?”

Am încercat să studiez viziunea. Oare femeia care purta acel chip era o persoană înțeleaptă? Oare era o ființă neîndurătoare?

Nu aveam la dispoziție piesele de teatru, sonetele și cărțile care să-mi spună cum voi muri. Dar nu-mi făceam griji: cu o moarte suntem cu toții datori.

De un singur lucru dispuneam: de timp. Și numai timpul avea să arate ce fel de faraoană urma să devin.

În timp ce coboram din far, soarele asfințea. Călătoria zeului Ra prin nori preschimbasese lumina aurie a cerului într-o nuanță de portocaliu-închis.

Mi-am îndreptat pașii spre țărmul abrupt, lins de valurile mării.

— Ce faci? m-a întrebat Charmion.

— E mai ușor să înoți până la palat din locul acesta. Nu-mi permit să pierd timp străbătând Heptastadionul.

— Cleo!

Aceasta era porecla mea pe care Charmion o folosea numai sub moliciunea așternuturilor.

— Cleopatra, am corectat-o iritată. *Slavă tatălui.*

Pe când mă dezbrăcam, mă întrebam dacă în clipa aceea mă ridic la înălțimea numelui pe care îl purtam.

Charmion a lăsat să-i scape un suspin înainte să mă ajute să desfac nodul de la spate al veșmântului. Și-a lăsat palma să zăbovească o vreme acolo înainte să spună:

— Totul va fi în regulă. Osiris îi va îngădui trecerea spre următorul tărâm.

Am simțit cum o parte din tensiunea interioară se risipește când hainele mele cădeau pe pământ asemenea unor petale. Charmion avea darul să-mi ofere alinare ca nimeni altcineva.

M-am întors cu fața spre ea și i-am atins obrazul.

— Știu... și aceasta se datorează faptului că îmi stai alături.

Și-a lăsat obrazul în palma mea, ducând trei degete la buze.

— Unul pentru anii fericiți pe care i-am petrecut împreună, unul pentru prezent și pentru răbdarea de care dăm dovadă și unul pentru viitor și pentru dragostea care nu se sfârșește niciodată.

Charmion recita rugăciunea pe care o scrisesem în copilărie, iar eu simțeam cum îmi dau putere cuvintele ei.

Fuseserăm prima iubire una pentru cealaltă și vreme de ani și ani așa rămăseserăm. Apoi dragostea noastră s-a schimbat, s-a extins dincolo de trupurile noastre, devenind ceva mai puternic decât simplul extaz

LRDIS

We know

al plăcerii. Prietenia care ne unea era divină, mai mare decât suma ființelor noastre.

I-am întors spatele. Nu mai purtam decât diadema din aur care se întregea pe fruntea mea sub forma unei cobre încordate, pregătite să treacă la atac. Charmion a dat să mi-o ia, dar eu am scuturat din cap.

— Prinde-o cu șuvițele mele. Când voi ajunge la destinație, cei prezenți trebuie să vadă în mine o regină.

Când a reușit să-mi prindă diadema, i-am spus să se îndrepte spre palat. Cu toate că și ea știa să înoate – fuseserăm de suficiente ori la Nil ca și ea să învețe –, eu știam că nu-i făcea plăcere.

— Nu te pot lăsa...

— Du-te, i-am poruncit, adăugând apoi cu blândețe: Aceasta este îmbrăcămintea mea preferată, nu vreau ca apa mării să-i afecteze fibrele.

Charmion și-a fluturat genele, semn că mă prinsese cu minciuna și înțelesese că, de fapt, îi fac o favoare.

— Atunci mă voi asigura că îmbrăcămintea ta o să fie spălată și uscată pentru la noapte.

I-am zărit umbra întinsă peste țarm. Cu cât se îndepărta mai mult, cu atât îmi simțeam răsuflarea mai înfierbântată, până în clipa în care i-am strigat:

— Nu... nu pot face asta! Nu pot fi regină!

— Ba da, poți, mi-a strigat ea înapoi.

Am simțit cum frica îmi răscolește măruntaiele.

— Mai ții minte ziua în care tata m-a rugat să conduc procesiunea Ptolemaieia⁸ am întrebat-o.

Fusese primul festival desfășurat după ce eu împlinisem paisprezece ani, iar tata voise să mă prezinte ca pe următorul faraon al Egiptului.

— Da, îmi amintesc.

⁸ Ptolemaieia – festival din Egiptul antic menit să rivalizeze cu Jocurile Olimpice.

— Zău? Mai ții minte cum m-am împiedicat și am căzut grămadă în fața tuturor locuitorilor Alexandriei? Tot ce avusesem de făcut era să îi conduc pe dansatori. Și nici măcar de asta nu am fost în stare.

— Pentru unii oameni, până și mersul este ceva dificil.

— Nu e amuzant, Charmion. Nu am fost niciodată o bună fiică de faraon – cum te aștepti să devin o bună faraoană?

Charmion a arătat cu degetul în jos, spre pământ.

— Privește.

I-am urmărit privirea, iar acolo, între pietre și nisip, se aflau bețele noastre de joc.

— În cele din urmă ai câștigat, a spus ea zâmbitoare.

Șansele fuseseră extrem de mici, însă după unghiul pe care îl formau bețele îmi puteam da seama că Charmion avea dreptate. Se părea că zeii înșiși îmi călăuziseră mâna în momentul în care azvârlisem bețele.

Am simțit cum frica care îmi răscolea măruntaiele devine mai ușor de suportat.

— O fiică din neamul Ptolemeilor nu pierde niciodată, mi-am repetat cu glas șoptit, iar de data aceasta am simțit cum vorbele îmi redau speranța.

— Ne vedem la palat, a spus Charmion.

M-am întors cu fața spre mare, simțind cum victoria la joc îmi umple inima de bucurie.

Când am intrat în mare, apa agitată m-a învăluit caldă și totuși răcoritoare. Era sfârșitul anotimpului *shem*⁹ și aerul era fierbinte și uscat. Cu toate că nu

⁹ *Shemu* – conform calendarului din Egiptul antic, *shemu* era sezonul recoltei, care corespundea perioadei de la sfârșitul primăverii până la mijlocul verii.